Grigore Constantinescu

Comuna

BUZOEŞTI

PITEŞTI

MMXV

BUZOEŞTI

COMPONENŢĂ: Comuna este formată din 11 sate: **Vulpeşti**; Bujoreni; Buzoeşti; Cornăţel; Curteanca; Ioneşti; Podeni; Redea; Şerboeni; Tomşanca; Vlăduţa.
DISTANŢA FAŢĂ DE REŞEDINŢA JUDEŢULUI: 32 km.
SUPRAFAŢĂ: 160,3 km^2.
POPULAŢIE: 5.975 locuitori [2.910 M + 3.065 F] (2011).
Comună înfrăţită cu localitatea Piedicavallo [Italia].

ATESTARE DOCUMENTARĂ:

Curteani (Curteanca) – 1464 [6972] august 12 (DRH, B, ŢR, vol. I, doc. 125)• **Iaşii de Curteani** – 1464 [6972] august 12 (DRH, B, ŢR, vol. I, doc. 125)• **Podeni** – 1570 [7078] iulie 19 (DRH, B, ŢR, vol. VI, doc. 216)• **Şerbăieni** (Şerboieni) – 1569 [7078] decembrie 13 (DRH, B, ŢR, vol. VI, doc. 173)• **Vlăduţa** – <1570 septembrie 1-1571 august 31> (DRH, B, ŢR, vol. VI, doc. 223)• **Vulpeşti** – 1557 [7065] iulie 17 (DIR, XVI, B, ŢR, vol. III, doc. 76).

În contextul localităților componente, cea mai veche atestare documentară se consemnează în cazul satului Curteanca.

Așezarea este atestată documentar inițial în hrisovul emis de cancelaria domnească a voievodului Radu cel Frumos la 12 august 1464, prin care se confirmă proprietatea unor ocine mai multor deținători din satul Iașii de la Curteani.

TOPONIMIE:

- **Bujoreni** – toponim format pe baza eponimului *Bujor* + sufixul *–eni*, care indică filiaţia.
- **Buzoeşti** – nume topic derivat din apelativul *buză* ≈ „culme de deal”, accepţie motivată prin amplasamentul localităţii + sufixul *–eşti*, indicând organizarea socială pe bază de obşte a aşezării.
- **Cornăţel** – toponim având la origine apelativul *cornăţel* ≈ „brădişor” sau, ca diminutiv din *cornet* ≈ „pădure de corn, ori loc cu mărăcini şi corni”.
- **Curteanca** – toponim relevând existenţa unor locuitori care prezentau o situaţie specială în organizarea statului; toponim format pe baza apelativului *curtean* ≈ „obştean care depindea de o curte domnească, fiind împroprietărit în schimbul serviciului prestat”.
- **Ioneşti** – toponim format din patronimicul *Ion* + sufixul *–eşti*, indicându-se organizarea socială pe bază de obşte a aşezării.
- **Podeni** – toponim social precizând fie ocupaţia locuitorilor, fie situarea locuinţelor acestora în apropierea unui *pod* sau pe un platou.
- **Redea** – toponim topografic format pe baza apelativului *radiu* ≈ „pădure mică şi tânără”.
- **Şerboeni** – toponim social, format pe baza apelativului *şerb*, relevând constituirea aşezării prin popularea unui spaţiu destinat locuirii, cu „vecini” scutiţi de slujbe, dăjdii etc.(„numai bir să plătească şi oaste mare să facă”).
- **Tomşanca** – toponim rezultat dintr-un antroponimic, indicând o proprietate pe care a fost amplasată aşezarea.
- **Vlăduţa** – toponim, la origine, antroponimic diminutivat, derivând din *Vlad*.
- **Vulpeşti** – toponim psihologic format dintr-un antroponim (la origine, apelativul *vulpe*) + sufixul *–eşti*, desemnând organizarea socială pe bază de obşte a aşezării.

SPECIFIC ETNOCULTURAL:

Arhitectură tradiţională specifică zonei de şes. Casele vechi prezintă un plan bicameral cu acces din sala cu stâlpi de lemn decoraţi în motive geometrice. Unele construcţii au, în continuarea laturii opuse faţadei mici dinspre şosea, un spaţiu adăugat pentru depozitarea uneltelor agricole sau utilizat ca bucătărie de vară. Potrivit informaţiilor oferite de învăţătorul Gheorghe Buican din Cornăţel, „Vechile construcţii de locuit erau edificate din nuiele de alun împletite pe stâlpi de lemn fixaţi în „tălpi" şi în „lungişuri". Planul bicameral era format din tindă prevăzută cu coş larg şi corlată; hodaie cu sobă oarbă pentru încălzit din tindă, unde se făcea focul cu paie şi rădăcini de coceni. Casele aveau ferestre înguste pentru păstrarea căldurii, iar, pe peretele despărţitor, o firidă – locaş al opaiţului, care asigura luminarea celor două încăperi. Paturile erau făcute din scânduri de blană cu picioare de lemn bătute în pomesteala din pământ amestecat cu baligă. Casa se învelea cu şindrilă sau cu paie.". În satele Cornăţel şi Şerboieni, se semnalează exemplare de excepţie ale arhitecturii tradiţionale din lemn. Casa Georgescu Petria [1910] – [▲]– şi casa Sandu Gheorghiţă [1937] –[▲]– din satul Cornăţel reprezintă modele locale de arhitectură tradiţională, specifică începutului secolului XX.

Portul popular este caracteristic ariei de interferenţă dintre zonele etnografice ale Argeşului şi Teleormanului.

În domeniul artei populare, s-a remarcat, în fazele finale ale concursurilor naţionale organizate în perioada anilor 1956-2006, creatoarea Maria Grigore din Buzoeşti care a obţinut premii ori menţiuni pentru confecţionarea ţesăturilor de interior.

Din amplul repertoriu al folclorului coregrafic zonal, elemente de particularizare locală prezintă dansurile: Brâul căluşăresc, Brâul pe şase, Buceagul, Cadeaua, Cârligul, Floricica din căluş, Gheorghiţa din căluş, Hora căluşărească, Hora dadii Ioana, Hora-n bătaie (Hora-n ciocane), Hora Nuţii, Sârba căluşărească, Sârba-n tarapanale, Ţigănească.

Pe scena Căminului cultural Buzoeşti înfiinţat la 18 noiembrie 1984, un remarcabil succes a înregistrat cunoscuta formaţie de căluşari din Cornăţel.

PATRIMONIUL CULTURAL-ISTORIC:

✚Biserica Buzoieşti «Sf. Treime» [1947]~ctitorită de: Petre Gh. Vâlcu, Radu Neacşu, Constantin Nicolae, Gheorghe Nicolae, Florea Pârvu şi Marin Tudose •pictură murală: Marincea Stănescu şi fiul său, Pompiliu Stănescu [1947].

✚Biserica Cornăţel «Cuvioasa Paraschiva» [1821]~ctitorită de moşierul local Constantin Cornăţeanu, prin stăruinţa protopopului Păun Pătru Guţu, pe locul unei biserici de lemn donate satului Smei •intervenţii: consolidare cu contraforturi [1852]; înlocuirea bolţilor; adăugarea pridvorului [1909] •pictură murală: pictor anonim [1909].

✚Biserica Ioneşti «Adormirea Maicii Domnului», «Cuvioasa Paraschiva» [1858]~ctitorită de enoriaşii din: Ioneşti, Tomşanca, Bujoreni, Redea, Prodăneşti, pe locul unei biserici de lemn construite în 1809 •pictură murală executată de un anonim.

✚Biserica Podeni «Adormirea Maicii Domnului» [1868]~ctitorită de Ion Dobre, Petre Neamu, Petre Dobre, Ion Pietroi •intervenţii: refacerea zidurilor [1910-1913], prin stăruinţa pr. Lazăr Nicolescu •pictură murală: N. Tomescu şi H. Nedelescu-Piteşti [1913].

✚Biserica Şerboieni «Cuvioasa Paraschiva» [1874-1878]~ctitorită de: Ana Racoviţă, G. Racoviţă, dr. Carol Davila, pr. Alexe duhovnicul, în locul unei biserici de lemn din vechiul cimitir •intervenţii: subzidire [1938] •pictură murală: Al. Bucescu-Bucureşti, Nicolae Gavrilescu-Gura Humorului, Marin Florea-Botoşani [1971].

✚Biserica Tomşanca «Naşterea Maicii Domnului» [1957]~ctitorită de pr. Marin Constantinescu şi enoriaşii din satul Tomşanca •pictură murală: C. Tudose [1957]; restaurată de Vasile Ivănescu-Curtea de Argeş.

✚Biserica Vlăduţa «Sfântul Teodor Tiron» [1823]~ctitorită de: „pr. Radu Andreescu cu soţia sa, Ilinca, şi fratele său, Stan Andreescu, cu soţia sa, Stana" •intervenţii: refacerea bolţilor [1941] •pictură murală: anonim [1915]; Marin Păunescu-Piteşti [1941].

✝Biserica Vulpeşti «Adormirea Maicii Domnului» –[▲]–construită ante 1681; ctitorită de Popa Stan ot Vulpeşti „cu tot satul", ca metoh al Mănăstirii Vieroş •intervenţii: refacerea turlelor distruse de cutremur [1838]; refacerea bisericii cu ajutorul postelnicului Gheorghe Vulpescu şi soţiei sale, Măndica; adăugarea pridvorului [1901] •pictura murală executată de: Nicolae zugrav [1/4 XIX]; repictată de Mihail Mocilschi-Bucureşti.

✝Cruci de piatră: **Cornăţel**: 1733-1734 [7242] –[▲]– lângă Drumul lui Traian ■~**Vulpeşti**: 1846 – lângă Biserica Vulpeşti.

✝Monumente eroi: **Buzoeşti** [1916-1918; 1941-1945]; autor: I. Kaghiorghis (1920) – în centrul satului ■~ **Şerboieni** [1913; 1916-1918; 1941-1945]; autor: St. Arganini (1940) – în centrul satului.

În cursul luptelor pentru apărarea unității și independenței naționale a României, au căzut eroic la datorie 411 locuitori ai comunei Buzoești, numărul eroilor menționați nominal în monumentalul volum «Argeș. Cartea eroilor» fiind raportat la evenimente de importanță fundamentală în istoria neamului românesc: Războiul de independență [2], Campania din 1913 [1], Primul război mondial [273], Al doilea război mondial [135].

Monumentul comemorativ 1907 –[▲]–, amplasat la limita nordică a satului Şerboieni, în memoria țăranilor uciși în cursul reprimării sângeroase a revoltei de către armată: patru morţi, şase răniţi şi peste 50 de întemniţaţi, în frunte cu pr. Ion Şerboianu, închis 3 luni la Piteşti.

IN MEMORIAM

✪ **ALBULESCU ION** [Ioneşti, 1914-?] – inginer chimist, cercetător ştiinţific la Institutul Politehnic Bucureşti [1940]; stagii de specializare în: Austria, Elveţia, Germania, Italia. Realizări remarcabile în domeniile: calitatea plantei textile Abutilon Avicenae, tehnologia coloranţilor, ingineria imprimeriilor.

✪ **FLORESCU ION** [1906-1999] – învățător în Stânceni (Mureș) și Tomșanca (Argeș); poet. Deținut politic [1950], deportat în com. Dropia, județul Călărași [1954]. Opera: «Poeți după gratii», versuri [1995]; «Monografia satului Ionești–Argeș», manuscris [1990].

✪ **STANCU RADU** [1937-2008] – profesor universitar; doctor în biologie; director al Muzeului judeţean Argeş [1967-2008]; preşedintele Comisiei naţionale a colecţiilor şi muzeelor din România [2000-2004]. Personalitate marcantă a ştiinţei şi culturii româneşti, colaborator la elaborarea unor importante studii de specialitate în domeniul ştiinţelor naturii: «Ecologia şi protecţia sistemelor» [1980], «Fiziologia plantelor» [1998], «Ecologie. Ecosistem, biocenoza, populaţia» [1999], dar şi în alte domenii: «Monografia judeţului Argeş» [1980], «Dicţionar istorico-geografic al judeţului Argeş» (primul autor)", cf. Dinu M. Ion – *Figuri de dascăli argeşeni*, vol. II, Piteşti, 2001.

✪ **ŞERBOIANU-POPP CALINIC** [1883- 1941] – publicist, etnograf, preot; redactor la revistele: „Cultura poporului", „Ţara noastră", „Traiul ieftin". Colaborator al publicaţiilor: „Adevărul", „Dimineaţa", „Gazeta ţăranilor". Opera: «Les Tsiganes; histoire, ethnographie, lingvistique, grammaire, dictionnaire» [Paris, 1930], «Îndrumător pentru vizitarea Sf. Mânăstiri Cozia» [1931] ş. a.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:

Grigore Constantinescu– *Argeșul monumental – enciclopedie patrimonială*, Pitești, 2011, p. [543-546] – 82.

Gheorghe Drăgoi– *Monografia satului Şerboeni, comuna Buzoeşti, Argeş,* Piteşti, 2008; http://judete.biz/localitati-arges/; Ion Popescu-Argeşel – *Judeţul Argeş*.

–[▲]– Monument istoric şi de artă

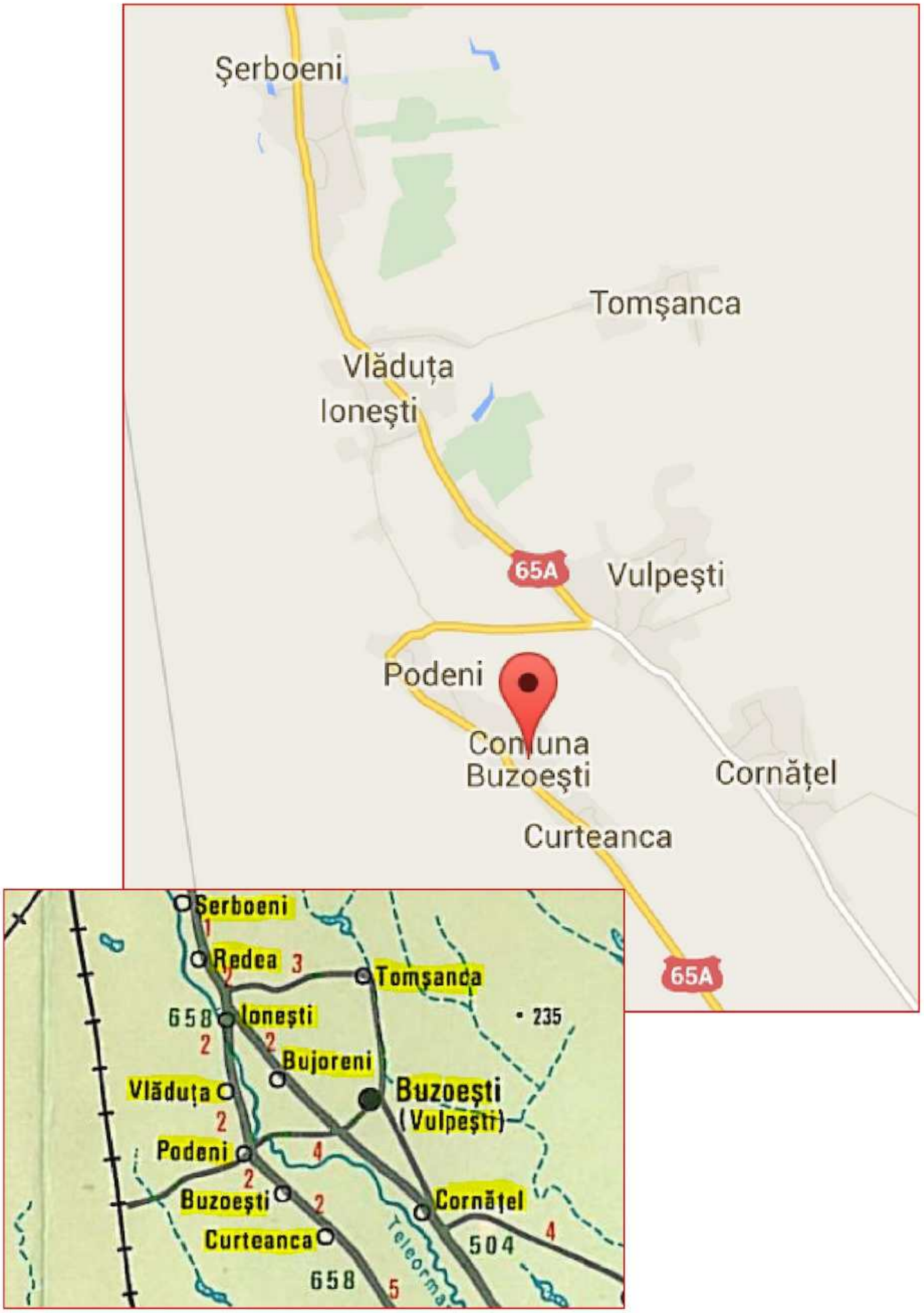
Şerboeni
Tomşanca
Vlăduța
Ioneşti
65A
Vulpeşti
Podeni
Comuna
Buzoeşti
Cornățel
Curteanca
65A
Serboeni
Redea
Tomşanca
Ioneşti
Bujoreni
Vlăduța
Buzoeşti
(Vulpeşti)
Podeni
Buzoeşti
Cornățel
Curteanca
Teleorman
658
235
504

PRIMĂRIA COMUNEI BUZOEŞTI.

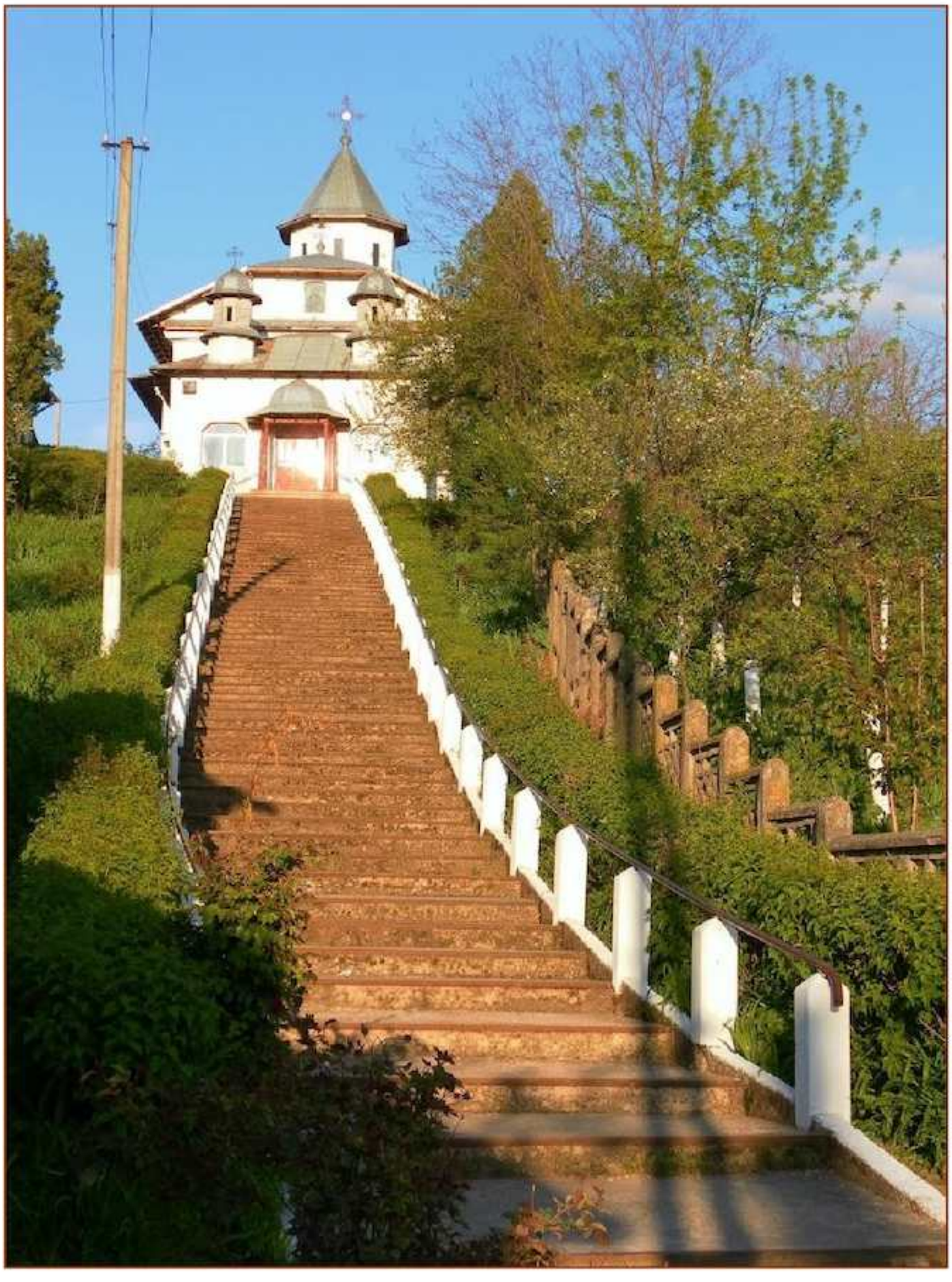

BISERICA ŞERBOENI.

MONUMENTUL EROILOR BUZOEŞTI.

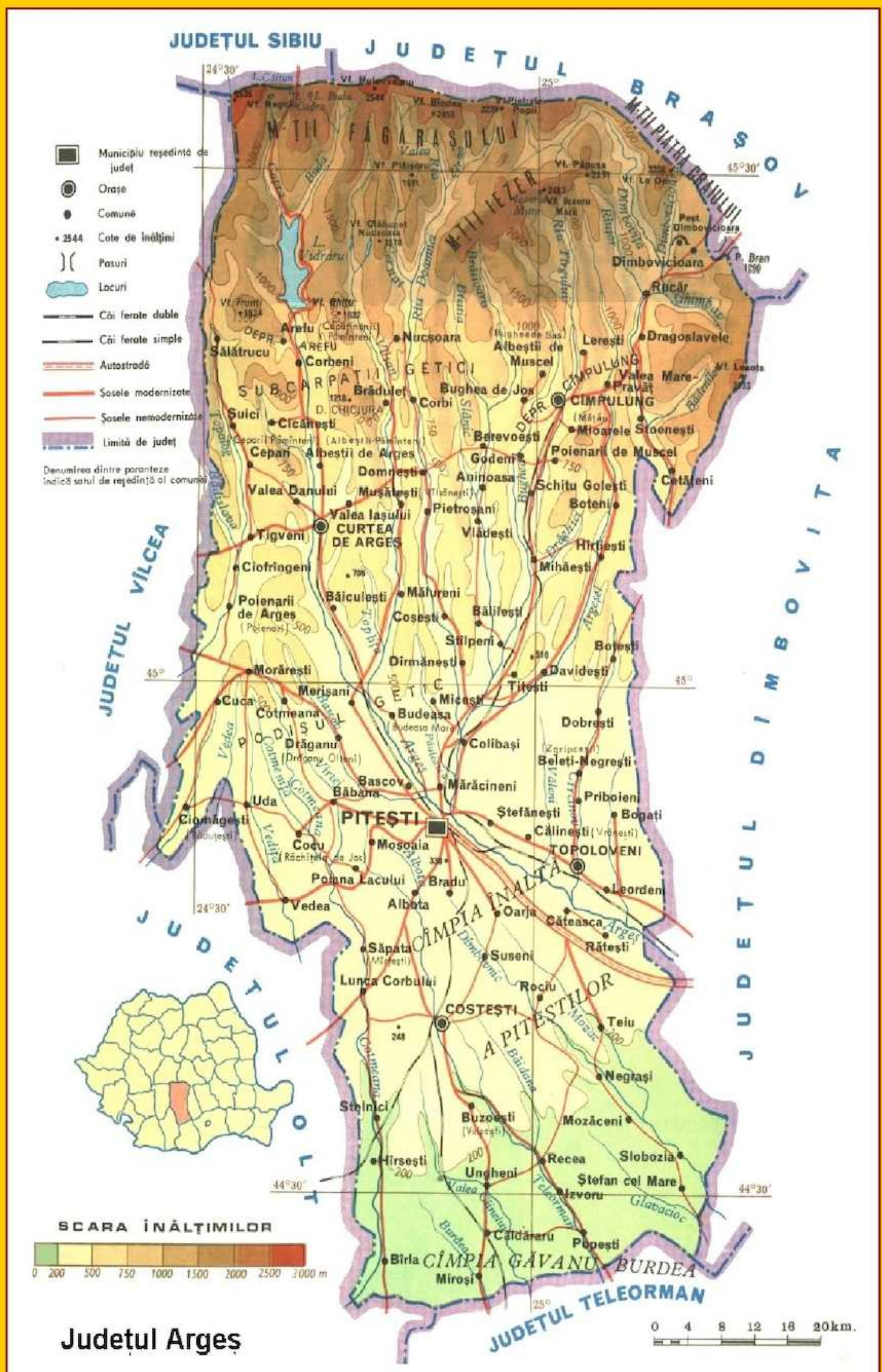

Județul Argeș